

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА
НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА АКАДЕМІЯ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ
матеріали викладачів іноземної мови щодо формування
комунікативної компетентності у здобувачів освіти з особливими
освітніми потребами**

*Навчально-методичні матеріали розглянуто та схвалено на засіданні
циклової комісії викладачів іноземної мови.*

Протокол від 12.05.2025 року № 10

*Розглянуто і рекомендовано для затвердження методичною радою
педагогічного фахового коледжу.*

Протокол від 19 травня 2025 року № 7

Укладачі: Неборачко О.В. – голова циклової комісії викладачів іноземної
мови; викладачі комісії: Андрєєва Н.О., Ващук Н.А., Євченко О.В.,
Топольницька Ю.С., Шашкіна О.М.

Голова ЦК викладачів іноземних мов _____ Олена НЕБОРАЧКО

Голова науково-методичної ради _____ Валентина ДЕРЕВ'ЯНКО

Андрєєва Н.О., Вашук Н.А., Євенко О.В., Топольницька Ю.С., Шашкіна О.М., Неборачко О.В. Скарбничка викладачів іноземних мов щодо формування комунікативної компетентності у здобувачів освіти з особливими освітніми потребами засобами інноваційних методів навчання. Педагогічний фаховий коледж. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2025. 66 с.

УДК ББК ISBN

© Андрєєва Н.О., Вашук Н.А., Євенко О.В.,
Топольницька Ю.С., Шашкіна О.М., Неборачко О.В. 2024

© КЗВО «Хортицька національна навчально -
реабілітаційна академія» ЗОР, 2025

Зміст

Вступ	4
-------------	---

І частина.

Формування комунікативної компетентності у здобувачів освіти з порушенням зору на заняттях з іноземної мови

1.1. Storytelling і ситуативний підхід для успішного формування мовленнєвих умінь здобувачів освіти з порушеннями зору	7
1.2. Використання методу асоціативних символів під час навчання англійської мови здобувачів освіти з порушенням зору	12
1.3. Методичні поради майбутнім вчителям іноземної мови початкової школи щодо розвитку навичок говоріння у здобувачів освіти з порушеннями зору ...	19
1.4. Конспект уроку з англійської мови для 1 класу за темою «Повторення вивчених букв. Вивчення нової букви Ww»	27

ІІ частина.

Формування комунікативної компетентності у творчо обдарованих здобувачів освіти засобами інноваційних методів навчання при вивченні іноземної мови

2.1. Використання поетичних матеріалів на заняттях з іноземної мови	35
2.2. Методичні рекомендації з формування творчої особистості засобами інноваційних технологій	39
2.3. Використання технології «Storytelling» на уроках англійської мови у початкових класах для розвитку творчих здібностей	42
2.4. Розвиток творчості здобувачів освіти під час вивчення теми «Подорож» на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням	54
2.5. Приклади творчих завдань для розвитку комунікативної компетентності обдарованих здобувачів освіти на заняттях з англійської мови за професійним спрямуванням	61

Матеріали представлені в авторській редакції

У збірці матеріалів висвітлено результати науково-методичних напрацювань викладачів іноземних мов педагогічного фахового коледжу Хортицької національної академії протягом 2023/2025 років щодо формування комунікативної компетентності у здобувачів освіти з особливими освітніми потребами засобами інноваційних методів навчання, що буде корисним для викладачів іноземної мови закладів фахової передвищої освіти та студентів-практикантів, вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти.

Вступ

Одним із ключових пріоритетів ЮНЕСКО (Програма «Освіта для всіх») є створення інклюзивного середовища, у якому всі діти мають можливість брати активну участь в освітньому процесі, здобувати якісну освіту та успішно знайти своє місце в суспільстві [<https://www.unesco.org/en/articles/embracing-technological-innovation-unesco-advances-sdgs-through-inclusive-education-learners>]. Сучасна педагогічна наука приділяє значну увагу питанням реформування освіти, зокрема у сфері поширення та втілення ідей інклюзії. Л. Миськів, Г. Давиденко, Н. Лалак, О. Казачінер у своїх наукових працях розглянули питання впровадження принципів інклюзії в освітній процес [https://www.researchgate.net/publication/348615440_Inclusive_education_in_Ukraine]. У центрі уваги педагогів, психологів, методистів вже багато років перебуває проблема обдарованості, яку вивчали М. Холодна, В. Шадриков, О. Антонова, Б. Теплов, С. Ушаков, Н. Волкова, Н. Лейтес, Ю. Гільбух, Ф. Гальтон, Г. Костюк, С. Науменко, О. Стеценко, К. Хеллер та інші [<https://epkmoodle.znu.edu.ua/>]. Розвитку професійної компетентності вчителів іноземних мов приділяли увагу Н. Вишневська, Ю. Запорожцева. Проблеми розвитку інклюзивної компетентності вчителів розглядаються у наукових працях Ю. Бойчука, О. Бородіна, І. Демченко, Т. Кристопчака, І. Хафізулла, Ю. Шуміловської. Автори наголошують на необхідності професійного розвитку педагогів, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами.

Оволодіння іноземною мовою у нашому сьогоденні є однією з найважливіших компетентностей, яка надає особистості можливість соціально взаємодіяти зі світом.

Одним із напрямків роботи циклової комісії викладачів іноземних мов протягом останніх років є створення інклюзивного освітнього середовища, що

передбачає вирішення наступних основних завдань: вивчення особливостей реалізації принципів інклюзивного навчання на заняттях з іноземної мови та визначення навчальних стратегій, які доцільно використовувати в освітньому процесі з учнями зі спеціальними освітніми потребами, а саме: з порушенням зору, застосування найбільш прийнятних для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами методів і способів спілкування, виявлення здобувачів освіти, що володіють творчими здібностями, прагнуть до самовдосконалення задля розвитку їх інтелекту, індивідуалізація навчальної діяльності з урахуванням здібностей та психологічних особливостей.

Навчити дитину з особливими освітніми потребами іноземної мови – це складний і тривалий процес, але результат цього процесу ще раз доводить, що всі діти можуть бути успішними, якщо їм своєчасно надати необхідну освітню допомогу. Учні з особливими освітніми потребами мають різні здібності та можливості, але всі бажають, щоб їх відмінності поважали, щоб їх розуміли і цінували.

Президент Асоціації дитячих офтальмологів України С. Риков зауважує, що перше місце в Україні серед різних захворювань дітей посідає порушення зору

[https://glavcom.ua/country/health/kilkist-ukrajinskih-ditey-z-vadami-zoru-shchorich-no-zbilshujetsya-na-230-250-tisyach-480511.html?utm_source=chatgpt.com#google_vignette]. Великі труднощі для дітей з проблемами зору викликають оволодіння такими способами розумових дій, як сприйняття, запам'ятовування та вміння слідувати інструкції вчителя.

Відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти з іноземної мови головною метою навчання іноземних мов є формування в учнів комунікативної компетентності, тобто підготовка дитини до іншомовного спілкування, розвиток навичок спілкування.

Здобувачі освіти з порушенням зору менше контактують з іншими людьми, а це ускладнює формування в них мовленнєвих та фонетичних навичок і збагачення їх словникового запасу. В умовах інклюзивного навчання всі діти

мають засвоїти програмовий матеріал, незважаючи на особливості їх потреб та індивідуального розвитку. Це означає, що викладач має забезпечити комфортні умови освітнього процесу для кожної дитини, навчити учнів розуміти іншомовне мовлення, робити невеликі усні повідомлення в межах тематики.

З метою полегшення сприймання нового матеріалу та ефективної організації практичної діяльності здобувачів освіти з порушенням зору викладачі мають використовувати аудіо, відеосупровід на всіх етапах заняття з іноземної мови, надавати перевагу мовно-комунікативним вправам, дотримуватись гігієнічних вимог при виготовленні наочного демонстраційного матеріалу, застосовувати дидактичні індивідуальні засоби навчання з вибором оптимального шрифту й формату.

На сучасному етапі велика увага приділяється вихованню особистості, здатної творчо мислити. Це вважається одним із важливих завдань розвитку освіти та Нової української школи. Заняття з іноземної мови сприяють розвитку вміння мислити і творити. Завдання викладача – спонукати здобувачів освіти до розвитку їх творчого потенціалу, забезпечити необхідні умови для того, щоб кожен міг реалізувати себе, свої індивідуальні здібності, свої схильності та інтереси.

Навчити дитину з особливими освітніми потребами іноземної мови важко, але можливо. Для цього необхідно мати час, терпіння, бути гуманним і толерантним. Для досягнення результату доцільно використовувати у своїй роботі різні методи й прийоми навчального і виховного характеру. На заняттях з іноземної мови важливо застосовувати принципи інклюзивної освіти для дітей з особливими потребами, а саме: на кожному занятті з іноземної мови створювати сприятливий психологічний клімат і формувати ситуації успіху, у процесі виконання завдань, що сприяють запам'ятовуванню нових слів і застосуванню їх у мовленні, звертати увагу на формування фонетичних, лексичних, граматичних навичок, щоб дитина вивчала іноземну мову із задоволенням, використовувати інформаційно-комунікаційні технології, застосовувати

адаптовану програму, більше ілюстрованого матеріалу, інтерактивних елементів.

I частина

1.1. Storytelling і ситуативний підхід для успішного формування мовленнєвих умінь здобувачів освіти з порушеннями зору

Сучасна українська держава тримає курс на оптимізацію системи освіти до європейського рівня. Орієнтуючись на європейську модель навчання, здобувач освіти нашої держави має стати конкурентоспроможним, ініціативним. Найважливішим завданням освіти постає забезпечення всіх дітей рівними можливостями для активізації їх навчально-пізнавальної діяльності з метою формування сучасної моделі випускника – розумного, освіченого, успішного громадянина України як кінцевий результат організації освітнього процесу на рівні школи. Це першочергово стосується дітей з особливими освітніми потребами і дітей, які мають академічні здібності до опанування іноземної мови більш ґрунтовно, адже саме ці діти підпадають під категорію «інклюзивне навчання».

Адаптація навчання в умовах інклюзії за вимогами оновленої програми для початкових класів здійснюється засобами індивідуалізації та диференціації видів і форм роботи на уроках англійської мови. Перед учителем постає нелегке завдання у залученні всіх дітей до роботи на уроці, незалежно від їх рівня володіння предметом та стану здоров'я, у спонуканні кожної дитини до невідповідного мовлення на репродуктивному і продуктивному рівнях, контролі та корекції їх мовлення з такою обережністю і тактом, щоб не згасити у дитини бажання висловлювати свою думку в подальшому.

В умовах дистанційного навчання кожен учитель шукає оптимальні технології для формування іншомовної комунікативної компетенції під час онлайн-уроків. Адже так важливо тримати увагу маленьких школярів біля екрану шляхом позитивної зовнішньої і внутрішньої мотивації, спонукати їх до активної співпраці з вчителем та однокласниками для розвитку навичок говоріння, читання, аудіювання і письма іноземною мовою, створювати

дружню, радісну атмосферу під час онлайн-уроку для реалізації виховної мети навчання.

На заняттях з іноземної мови з дітьми з особливими освітніми потребами педагогом на перше місце пропонується завдання щодо розвитку мислення, пам'яті, мови, активізації пізнавальної діяльності, збагачення дитини знаннями про навколишній світ.

Психолінгвісти С. Крашен, Дж. Ашер, Л. Миськів, О. Стеценко, С. Науменко

стверджують[https://en.wikipedia.org/wiki/Theories_of_second-language_acquisition?utm_source], що на рецептивному етапі вивчення іноземної мови успішність оволодіння іноземною мовою значною мірою залежить від обсягу і якості матеріалу, що пропонується учням для сприйняття на слух. Використання сюжетних історій або коміксів з урахуванням вікових можливостей учнів забезпечує їх достатнім рецептивним досвідом іншомовного спілкування. Для розкриття сюжетних історій використовуємо методику – «storytelling», застосування якої надасть можливість для «занурення» дітей в іншомовну атмосферу для ознайомлення зі світом. Робота над історіями в початковій школі виробляє звичку до прослуховування, а потім і до читання і, таким чином, закладає основу для занять на подальших етапах вивчення іноземної мови.

Саме застосування ситуативного підходу або технології «Storytelling» (оповідання) у навчанні молодших школярів англійської мови імперативним шляхом довело ефективність формування іншомовної комунікативної компетенції в класах інклюзивного навчання. Яскравим прикладом такого підходу є автентичні підручники авторів Virginia Evans, Jenny Dooley, які подають лексичний, граматичний матеріал в контексті певних життєвих або фантастичних ситуацій, пропонуючи здобувачам освіти бути учасниками умовно-комунікативних ситуацій

[https://www.researchgate.net/publication/379412839_Storytelling_as_an_Educational_Tool_to_Improve_Language_Acquisition_A_Review_of_the_Literature]. Діти приміряють ролі за запропонованими оповіданнями, репродукують або

продукують відповіді на фразовому чи понадфразовому рівнях. Учитель має змогу розподіляти ролі за ступенем труднощів. З метою формування умінь сформулювати висловлювання вчитель пропонує окремим дітям роздатковий матеріал, який містить зразки мовлення, схеми, ключові слова, план відповіді. Для академічно-обдарованих здобувачів освіти вчитель має пропонувати завдання продуктивного рівня, а саме: розповісти історію від імені певного героя або продовжити цю історію, фантазуючи, як могли б розвиватись події надалі, або додати у вже існуючий сюжет нового персонажа, який змінить хід та кінець запропонованого оповідання.

Для успішного вирішення мовленнєвих задач в межах заняття педагоги активно поєднують ситуативний підхід як форму організації засвоєння нового матеріалу з інтерактивними методами навчання як способами організації навчальної діяльності здобувачів освіти.

Тренувальні лексико-граматичні вправи для розвитку граматичних навичок з теми «The Present Tenses» доцільно організовувати в межах контексту. Наприклад, текст «Christine Ijeoma Ohuruogu», завдання: «Look through the text. Put questions to the underlined sentences. Mention their tenses».

Christine Ijeoma Ohuruogu, (born 17 May 1984) is a British track & field athlete, she specialises in the 400 metres, the event for which she is a former Olympic, World & Commonwealth champion. The Olympic champion in 2008, & silver medalist in 2012, she is a double World Champion, as she has won the 400 m at the 2 World Championships. She has also gained six World championship medals in the women's relay as part of the Great Britain & Northern Ireland team & bronze Olympic medals with the women's relay.

This is her interview. She tells about her way from school age to the Olympic Games.

I have been attending St. Edwards Church of England School for nine years. It is a good school, & helps its students to expand their horizons. There is a good set up, with good facilities & a very competent PE staff. Classes end at 14.30 and after that students have time for extracurricular activities. Students of English schools are eager

to do sports. They have been training for hours to play hockey, netball and tennis on Sports Day. It is a great honor to wear the school team T- shirt.

На етапі практичного тренування усного зв'язного мовлення напів творчого рівня за нестандартною ситуацією доцільно організувати роботу в парах, де перший здобувач освіти бере інтерв'ю за поданими питаннями, а другий – відповідає. Для дітей з вадами зору оптимальним завданням є усні відповіді на запитання. З метою розширення мовленнєвого діапазону доцільно запропонувати переказати відповіді другого учасника діалогу першим в формі монологу в режимі «Look And Say».

Interviewer's name _____	Interviewee's me _____
Questions:	
1. Have you been interested in sports since your childhood?	Answers:
2. Are you following some sportsman career? Why?	
3. What activity makes you feel amazing?	
4. Is sport or other hobby interfering with your studying?	
5. Have you forgotten your homework because of sports?	

Для розвитку навичок аудіювання можна використати мотиваційне відео «Arnold Schwarzenegger's Most Inspiring Speech» з подальшим обговоренням змісту відео з використанням «Key Phrases» (https://www.youtube.com/watch?v=s4_11ApT26k):

«Work hard to.... Organize your day to... Follow your goal to... Find time to improve your physical or mental skills to...».

На етапі когнітивної рефлексії ефективним буде організація обговорення «My motto is...because...».

Регулярне використання ситуативного підходу в поєднанні з інтерактивними методами вирішує не тільки практичні цілі навчання іноземної мови, але й виховує толерантне ставлення здобувачів освіти один до одного, створює внутрішню позитивну мотивацію до вивчення іноземної мови, дає можливість кожній дитині відчути себе значимою та цінною в колективі, адже виконання спільних завдань робить учнівський колектив згуртованим, дружним і толерантним. Під час таких занять діти більше дізнаються один про одного,

розуміють, що вони всі різні, але в цьому і полягає унікальність і цінність кожної особистості в їхньому колективі, навчальному закладі, державі і світі в цілому.

Впровадження інтерактивних методів навчання для реалізації ситуативного підходу через цифрові інструменти суттєво підвищує залученість учнів до освітнього процесу.

Література:

1. UNESCO. What you need to know about inclusion in education. 21 February 2025. Available at: <https://www.unesco.org/en/inclusion-education/need-know>
2. Vasylieva-Khalatnykova, M.O., Shcherban, T.P., Nesterchuk, N.M., Slyusarenko, O.V., Ratushna, K.A. Social Rehabilitation Practices of Inclusion In The Educational Process In Working With Children With Disabilities. Journal of Curriculum and Teaching, 2021, 10(1), 129-137. Available at: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1300131.pdf>
3. Сучасна проблема обдарованості в психології та педагогіці: аналіз наукових праць М. Холодної, В. Шадрикова, О. Антонової, Б. Теплова, Н. Лейтеса, Ю. Гільбуха, Ф. Гальтона, Г. Костюка, С. Ушакова та інших. Психолого-педагогічний аспект інклюзії. Available at: <https://epkmoodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=36751>
4. Риков С. Кількість українських дітей з вадами зору щорічно збільшується на 230-250 тисяч. Головком, 2018. Available at: <https://glavcom.ua/country/health/kilkist-ukrajinskih-ditey-z-vadami-zoru-shchorni-chno-zbilshujetsya-na-230-250-tisyach-480511.html>
5. Storytelling as an educational tool to improve language acquisition: A review of the literature. Zanyar Nathir Ghafar, 2024. Journal of Digital Learning and Distance Education, Vol. 2(9). Available at: https://www.researchgate.net/publication/379412839_Storytelling_as_an_Educational_Tool_to_Improve_Language_Acquisition_A_Review_of_the_Literature
6. TPR Storytelling (Teaching Proficiency through Reading and Storytelling). Wikipedia. Available at: https://en.wikipedia.org/wiki/TPR_Storytelling

1.2. Використання методу асоціативних символів під час навчання англійської мови здобувачів освіти з порушенням зору

Освітніми труднощами здобувачів освіти з порушенням зору є уповільнене засвоєння візуального матеріалу, зниження працездатності в роботі з візуальною інформацією. Швидка втомлюваність учнів на уроках іноземної мови викликана ще й специфікою предмета: необхідністю великої кількості тренувальних вправ.

Основною компетенцією при вивченні іноземної мови дітьми з порушенням зору є слухання. Тому важлива інформація та лексика подаються іноземною мовою в усній формі. Дії викладача супроводжуються мовним коментарем, використовуються жести й міміка, пантоміма, гра пальців, римування, пісні, малюнки тощо.

Одним із дієвих інструментів ефективної адаптації до життєвих ситуацій при вивченні англійської мови виступає метод асоціативних символів (МАС), що допомагає здобувачам освіти з особливими потребами шляхом імітації максимально наблизитися до реальної дійсності.

Інструментарій методу асоціативних символів досить простий, наприклад:
a road (дорога) – витягнута рука, а долоня іншої імітує рух авто;
a tree (дерево) – піднята догори рука, а пальці – це гілки;
to walk (ходити) – два пальці на долоні іншої руки;
to smile (посміхатися) – посмішка за допомогою підтримки пальцями куточків рота і т. ін.

Слід зазначити, що для асоціативної демонстрації виучуваної лексики англійської мови можна використовувати як існуючу жестову мову, так і власноруч створену систему жестових/рухових і т.п. позначень.

Після домовленості та запам'ятовування правил відтворення лексичних одиниць (ЛО) працюємо за технологіями «Look, Listen and Do»; «Listen and Do»; «Do and Say» тощо. Під час дистанційного навчання треба, щоб при

початковому застосуванні інструментарію методу асоціативних символів здобувачу освіти з порушенням зору надавав допомогу в разі потреби дорослий.

Таким чином, ігрова манера сприяє успішному інтегруванню здобувачів освіти у пізнавальний процес, усуваючи формалізуючий фактор навчання. Методично – це дозволяє реалізувати постійне повторення та закріплення матеріалу без зайвого фокусування на результаті, надає можливість комбінувати декілька навчальних тем на одному занятті. Фактично – постійного професійно-креативного зусилля педагога вимагає лише підтримка зацікавленості здобувачів через зміну ігрових алгоритмів. Водночас створюється партнерсько-творча атмосфера та формується у здобувачів освіти подальше позиціонування себе як рівноправного суб'єкта освітнього процесу.

Конспект уроку з вивчення нової лексики на основі використання методу асоціативних символів для 1 класу НУШ

Тема. I can. Що я вмію? Практика у мовленні.

Мета: семантизувати нові ЛО за допомогою МАС, засвоїти граматичні структури I can / I can't; вчити вживати ЛО у мовленні з паралельним використанням жестової мови, розвивати слухо-вимовні, лексичні, граматичні навички, навички говоріння, формувати вміння аудіювання, діалогічного мовлення; розвивати вміння встановлювати асоціативні зв'язки, пам'ять, увагу, креативне мислення; формувати навички здорового способу життя, виховувати інтерес до вивчення англійської мови.

Обладнання: картки, плакати, підручник для 1 класу О.Д. Карпюк «Англійська мова» з аудіосупроводом, граматичні структури із зображенням, іграшкові тваринки.

Хід уроку

I. Вступна частина.

1. Організація класу.

- Good morning, boys and girls. Look at me. Look at your friend. Look around.
Touch your pen. Touch your nose. Touch your desk. Touch your textbook. Take your seats.

2. Занурення в іншомовне середовище. Мовленнєва розминка.

2.1. Гра «Look, Listen and Do». Слухання та виконання команд учителя.

T.: Stand up! Turn around! Run! Jump! Play! Dress yourself! (Dress yourselves!)
Undress yourself!... (Actions)

T.: I am hot! I am cold! I am nice! I am good! I am bad! I am dirty! I am clean!...

T.: It is hot! It is nice! It is good! It is bad! It is dirty! It is clean! It is cold!...
(Adjectives)

2.2. Гра «Listen and finish» (здобувачі повторюють та озвучують дії, жести та рухи вчителя).

T.: I am hungry. P.: I eat.

T.: I' am hot. I... P.: I undress myself.

T.: I am cold. I... P.: I dress myself.

T.: I am happy. I... P.: I dance (sing).

T.: I'm dirty. I... P.: I wash myself.

3. Фонетична зарядка. Розучування вірша та виконання дій.

Stand up and look

Stand up and look around,
Shake your head and turn around,
Stamp your feet upon the ground,
Clap your hands and then sit down.

II. Основна частина уроку.

1. Оголошення теми, мети уроку. Мотивація навчальної діяльності.

T.: Today we are going to speak about and show actions on what you can or cannot do...

2. Вивчення нових ЛО.

2.1. Семантизація нової лексики за допомогою МАС.

Введення нової лексики за допомогою жестових позначень. Робота з відео - <https://www.youtube.com/watch?v=IJe3QtH8ffo>

2.2. Автоматизація дій здобувачів з новими ЛО на рівні фрази.

2.2.1. Гра «Listen and Do». Розуміння на слух та виконання дій.

T.: Turn around! Play football! Run! Jump! Drink! Eat! Watch TV! Read! Draw! Write! Cook! Dance! Sing! Clean your teeth! Undress yourselves! Wash yourselves! Swim! Dress yourselves! Do morning exercises!

2.2.2. Гра «Look and Say». Учителю показує дії за допомогою іграшкової тваринки. Учні озвучують їх: I turn around. I play football. I run. I jump. I cook. I eat. I drink. I sleep. I read. I write. I dance. I clean my teeth. I swim.

2.2.3. Гра «Listen, Say and Do». Здобувачі повторюють та імітують рухи за вчителем (можна також за допомогою своїх іграшок).

Hop! Hop! Run! Run!

It is fun! It is fun!

Turn around! Turn around! Run! Run!

It is fun! It is fun!

Skate! Skate! Run! Run!

It is fun! It is fun!

Ski! Ski! Run! Run!

It is fun! It is fun!

Make a snowman! Make a snowman! Run! Run!

It is fun! It is fun!

2.2.4. Рухлива вправа на аудіювання. (Виконання команд учителя)

Учитель демонструє здобувачам велику рукавичку.

T.: This is a mitten! It is a magic mitten! Do you like this mitten? Boys, stand up! Jump to the mitten! Jump back! Girls, fly to the mitten! Touch the mitten! Fly back! Boys, run to the mitten! Run back! Girls and boys, go to the mitten! Look at it! This is a big magic mitten. Many animals live in this mitten.

2.3. Автоматизація дій здобувачів з новими ЛО на рівні понадфразової єдності. (Складання мікродіалогів)

Гра «Спробуй відгадай». Під одну картку з зображенням дії вчитель ховає фішку. Здобувачі відгадують, ставлячи питання типу: Do you run?, Do you watch TV?, Do you play football? (Хто відгадає, ховатиме фішку наступним).

3. Фізхвилинка

Виконання пісні про улюблені дії з їх відтворенням

https://www.youtube.com/watch?v=IPgTdgvi_jc

Ех.1, р.94 (За підручником О.Д. Карпюк) Listen and point ([Аудіо >>>](#)

https://drive.google.com/file/d/185d8zSP7dLhXymy9xv84JP5QMXYBQDOB/view?usp=share_link) Або Listen and do (для здобувачів з порушенням зору) (рис. 1).

Рисунок 1 – Ех.1, р.94

4.1.2. Демонстрація графічної форми нових ГС та пояснення правил вживання. Домовленість про жестове позначення (рис. 2).

Рисунок 2 – I can

I can ... (Я вмію ...) + що робити

I can't ... (Я не вмію ...) + що робити

4.2. Автоматизація дій здобувачів з новими ГС на рівні фрази.

4.2.1. Ex.2, p.94 (За підручником О.Д. Карпюк) Point and say (рис. 3).

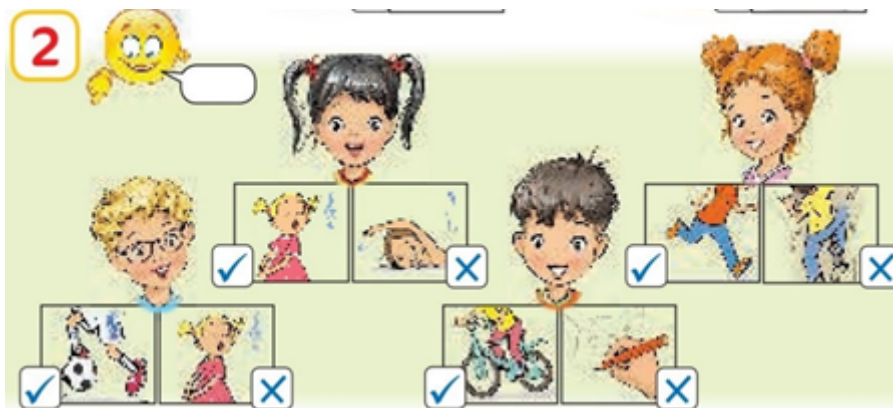

Рисунок 3 – Ex.2, p.94

4.3. Автоматизація дій здобувачів з новими ГС на рівні понадфразової єдності.

Рольова гра на запам'ятовування «Що я вмію?»

- Now look at the magic mitten. Let's play with animals.

(Учитель розставляє іграшкових тваринок біля великої рукавички, поряд з якими розкладає картки з зображенням дій, коментуючи "I am a dog. I can run. I can't ride a bike" та перевертаючи зображення вниз. Здобувачам потрібно по черзі вибрати тваринку, згадати та від імені тваринки розповісти і показати, що ця тваринка вміє та не вміє. I am a mouse I can ... I can't I am a fish. I can ... I can't... . I am a rabbit I am a frog. ...)

III Заключна частина уроку

1. Рефлексія.

Гра « Can you...? ». Виконання команд учителя.

Can you hop like a rabbit?

Can you jump like a frog?

Can you walk like a duck?

Can you run like a dog?
Can you fly like a bird?
Can you swim like a fish,
And be still, like a good child,
As still as you wish?
T.: Well done, boys and girls.

2. Вербальне оцінювання.

- OK, boys and girls! You were energetic today. I was glad to hear your answers and see your actions today.
- Good bye!

Література:

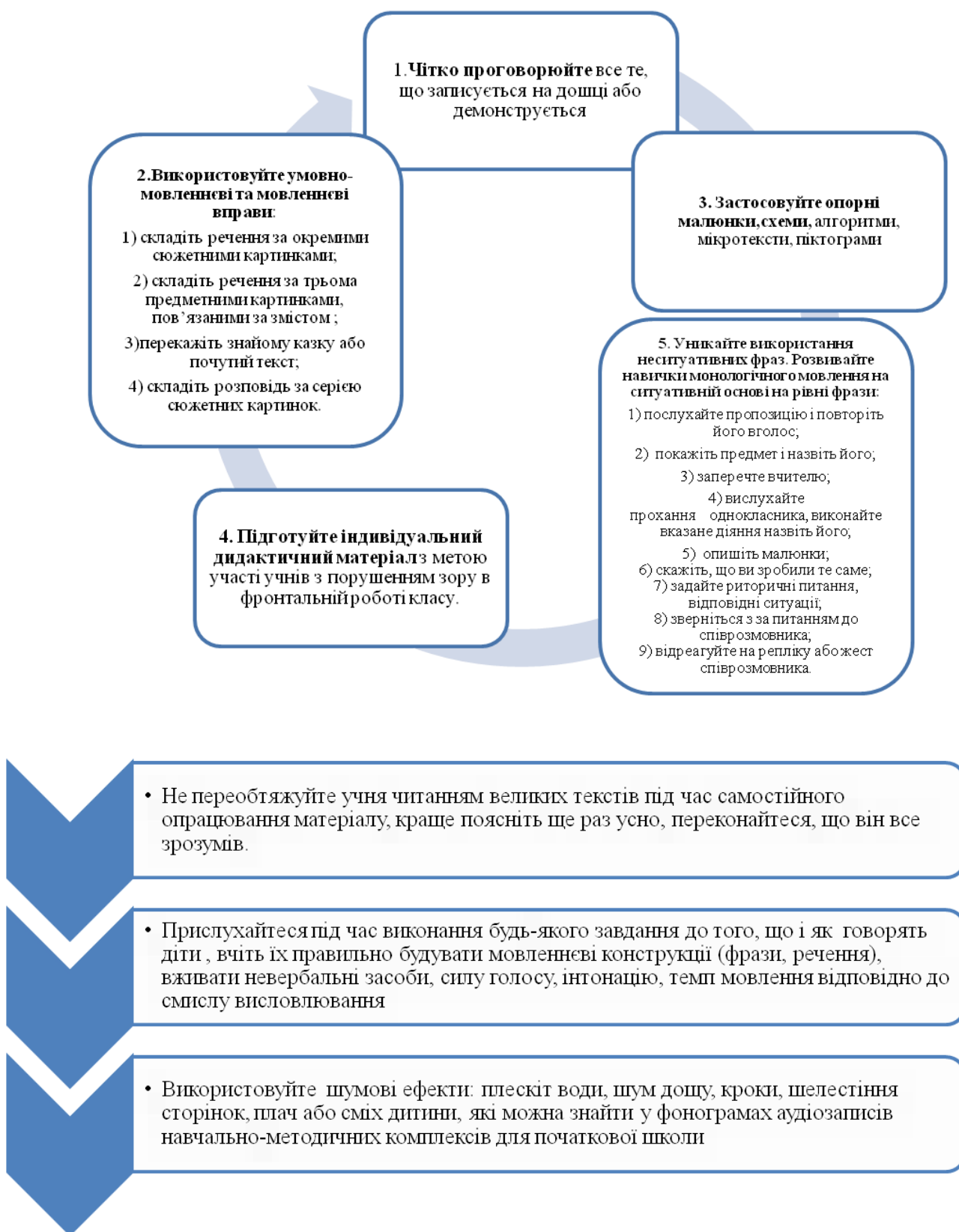
1. Карпюк О.Д. Англійська мова: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти. – Тернопіль: Астон, 2018. – 144 с.
2. Бєлова О.В. Методика навчання англійської мови у початковій школі: Навчально-методичний посібник. – Київ: Літера ЛТД, 2020. – 256 с.
3. Шевченко С.Г. Корекційна педагогіка: навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2017. – 312 с.
4. Сенсорне виховання дітей з порушенням зору / За ред. Т.С. Панченко. – Київ: Видавничий дім «Слово», 2019. – 210 с.
5. Якубовська М.Л. Дидактичні особливості використання асоціативних методів навчання іноземної мови у початковій школі. // Педагогічний альманах. – 2022. – Вип. 52. – С. 114–118.
6. Очеретяна Н.С. Використання методу асоціативних символів в навчанні англійської мови учнів з особливими освітніми потребами. // Інноваційна педагогіка. – 2021. – Вип. 38. – Т.1. – С. 45–49.
7. Brewster J., Ellis G., Girard D. The Primary English Teacher's Guide. – London: Penguin English, 2019. – 216 p.
8. Cameron L. Teaching Languages to Young Learners. – Cambridge: Cambridge University Press, 2018. – 188 p.

9. Ganschow L., Sparks R. The multisensory structured language approach. // *Annals of Dyslexia*. – 2017. – Vol. 47. – P. 164–173.

10. Marsh D. Total Physical Response (TPR): a classroom application. // *The Language Teacher*. – 2020. – Vol. 44(9). – P. 3–8.

1.3. Методичні поради майбутнім вчителям іноземної мови початкової школи щодо розвитку навичок говоріння у здобувачів освіти з порушеннями зору

Основне призначення іноземної мови – сприяти оволодінню учнями уміннями і навичками спілкуватися в усній і писемній формах відповідно до мотивів, цілей і соціальних норм мовленнєвої поведінки у типових сферах і ситуаціях. Важливе місце серед мовних компетенцій учня займають навички говоріння. Для учнів початкової школи це можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, володіти навичками міжкультурного спілкування. Формуючи навички говоріння у здобувачів освіти з порушенням зору, учителю іноземної мови початкових класів слід дотримуватись певних рекомендацій:

З метою запобігання втомленості учнів, а також для профілактики порушення постави й зору на кожному уроці доцільно включати фізкультхвилинки, техніки релаксації, гімнастику для очей, проводити зміну

видів робіт (наприклад, спочатку слухання, читання, письмо, потім відповіді на запитання, робота з підручником (усно та письмово), творчі завдання тощо).

Для учнів початкових класів з порушенням зору можна запропонувати такі вправи для відновлення гостроти зору та зняття втоми очей:

1. Рахувати іноземною мовою від 1 до 20 із заплющеними очима. Потім десятки від 10 до 100 із морганням очей протягом 30-60 секунд. Це допоможе знизити внутрішньоочний тиск внаслідок посилення кровообігу.

2. Назвати дні тижня, місяці про себе, а в цей час розташувати вказівний палець правої руки навпроти носа на відстані 25-30 см від очей, перевести погляд на кінчик пальця та дивитися на нього 3-5 секунд, потім опустити руку.

3. Подивитись на кінчик носа, потім заплющити очі, подивитись вправо, вліво, вгору, вниз, без повороту голови, а в цей час повторювати, наприклад, прийменники (links, gerade, recht німецькою мовою; left, right, up, down, around), виконувати команди тощо.

4. Обрати в класі кілька предметів на різному віддаленні (олівець на столі, вазон з квіткою, карту або годинник на стіні), називати їх іноземною мовою, а в цей час обводити поглядом по 6-8 разів кожен об'єкт.

Для навчання англійської мови учнів з порушенням зору необхідно використовувати спеціально підготовлені матеріали, які максимально допоможуть їм засвоїти іноземну мову.

Аудіокурси англійської мови допоможуть учням з порушенням зору удосконалити свої навички аудіювання й вивчення вимови. Деякі з них містять розшифрування та переклади текстів, що полегшує процес засвоєння нового матеріалу. Наприклад, <https://4read.org/793-vktor-lisak-.html>

Чудовий спосіб засвоєння англійської мови – це аудіокниги, які можуть бути в різних форматах (MP3, CD, аудіокасети) та містять текст, що дозволяє учням з порушенням зору дослухатися до книги, а також підвищує рівень розуміння мови.

<https://www.youtube.com/watch?v=1X5oWfsp6GA>

<https://www.youtube.com/watch?v=B62HnN838Lc>

Аудіокниги англійською мовою – чудова альтернатива читанню в сучасному світі, коли потрібно встигнути багато всього відразу. Їх можна слухати на прогулянці або пробіжці, за кермом, під час домашніх справ або творчих занять.

Чітка вимова британських чи американських нетів спікерів допоможе поліпшити навички Listening – сприйняття англійської мови на слух. Аудіокниги допоможуть легко й природно розширити словниковий запас, адже про значення слів і фраз можна просто здогадатися з контексту, а почувши їх декілька разів – запам'ятати.

Величезна перевага сайту Loyal Books полягає в тому, що всі книги представлені в безлічі різних форматів, як аудіо, так і текстових спеціально для тих, хто поки ще не дуже добре сприймає англійську на слух. Можна одночасно слухати книгу та підглядати у текст.

Сайт аудіокниг Storynory з текстами для дітей і тих, хто тільки починає вивчати англійську дає можливість ознайомитися з казками, міфами різних народів і класикою, наприклад, з творами Оскара Уайльда, Чарльза Дікенса або Артура Конан Дойла. Деякі твори начитані під легку музику; в розділі Educational – з адаптованими для дітей міфами, інтерв'ю, цікавими уроками, скоромовками, іграми, тестами та іншими активностями.

Брайлівська абетка – це система дотикової мови для сліпих, у якій кожен символ складається з рядка трьох-шести точок. Завдяки цій системі учні з порушенням зору можуть навчитися читати і писати англійською мовою.

BRaille ALPHABET

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	capital follows	decimal follows	number follows
.	,	?	!	:	;	-	/	<	>	(	)	space

Braille is a tool that uses combinations of raised dots to spell numbers & letters. It is used by blind or partially sighted persons to help them read and write.

<https://www.pinterest.com/pin/554576141627289416/>

Наочність є одним із засобів візуалізації та систематизації навчального матеріалу. Прикладом такої наочності є зорові опори, які можна розподілити на змістовні (картина, серія фотокарток, малюнків, кінофільм, діафільм) й смислові (діаграма, схема, плакат, таблиця, цифри, дати, символіка, карикатура). Наприклад, за темою «Домашні тварини. На фермі».

<https://ua.izzi.digital/DOS/300660/373341.html>

Також варто використовувати ілюстративні невербальні опори, що тільки підказують тематику, певний зміст і послідовність висловлювань.

Різновидом повної вербальної опори може бути зразок висловлювання в звуковому (фонограма, мовлення вчителя) чи зоровому (друкований текст) варіанті. Для навчання усному мовленню більш доцільним методом є використання звукового зразка (фонограми), у якому після кожної фрази є пауза аналогічних висловлювань учнів.

Для учнів з порушенням зору доцільно друкувати моделі для монологічного та діалогічного мовлення великими буквами.

Ідея використання зорових опор при навчанні іншомовного говоріння не є новою, однак є дуже актуальною, оскільки дозволяє максимально реалізувати відомі принципи комунікативного підходу, що лежать в основі сучасних методів навчання іноземних мов.

Вимоги до наочності, яка використовується на уроці в роботі з дітьми, що мають порушення зору:

Не використовувати посібники з блискучою поверхнею.	Уникати зайвого засмічення демонстративного матеріалу деталями, що ускладнюють огляд і розуміння.	Наочні посібники повинні бути з підвищеною насиченістю (оранжевого, червоного, зеленого кольорів).
---	---	--

Розміщувати картини на рівні очей, щоб дітям було зручно їх розглядати. Індивідуальний роздатковий матеріал краще розташовувати на відстані не більше ніж 30-35 см. від очей дитини, демонстраційний матеріал для групової роботи розміром не менше 10-15 см, не далі.	Використовувати силуетні малюнки. Під час демонстрації та розгляді сюжетних картин та ілюстрацій треба чітко виділяти ближній, середній та далекий план.	Картини, що висять у класі, повинні бути розміру, зручного для огляду слабозорими дітьми, і (щоб уникнути блиску) позбавлені скла.
--	--	---

Ілюстративний матеріал повинен бути чітким.	Показувати наочність на контрастному фоні. Схеми, таблиці краще намалювати чорним кольором на білому фоні, тому як негативний контраст діти сприймають краще.
--	---

Корисними для учнів з порушенням зору є вправи з малюнками, які замінюють деякі слова. Цей метод може допомогти учням з порушенням зору краще розуміти текст і вивчати нові слова. На малюнках зображують сценки з діалогами або історії з персонажами, що дозволяє учням візуалізувати події та пам'ятати лексику.

<https://vseosvita.ua/library/teksty-dlia-chytannia-z-kartynkami-2-klas-655880.html>

I Like to Cook

I like to _____. I always help my mother in the . On Sunday my father and

I go _____. We buy and . My mother cooks family _____.

The father helps her. I like to cook fruit . I take two , three

, two , and . The salad is ready. We always have tasty dinner on _____.

Слова для довідок: shopping, cook, Sundays, dinner

<https://nuschool.eu/method/english/94.html>

Ось декілька посилань, що стануть у нагоді вчителям під час роботи з дітьми з порушенням зору:

<https://www.liveworksheets.com/>

<https://www.englishworksheets.com/>

<http://www.usingenglish.com/>

<https://www.youtube.com/user/MinooAngloLink>

<http://en.leengoo.com/>

<http://www.english-to-go.com/>

<http://learnnamericanenglishonline.com/>

Для покращення якості спілкування для здобувача освіти з порушенням зору важливо відчувати постійний зворотний зв'язок від співрозмовника.

На заняттях іноземної мови з формування та розвитку мовленнєвих умінь і навичок учнів з порушенням зору важливе місце посідає робота щодо вдосконалення навичок аудіювання (слухання-розуміння), що передбачає регулярне використання спеціально підготовлених, цілеспрямованих завдань з розвитку умінь слухати, розуміти, аналізувати й оцінювати усне висловлювання, виокремлення з прослуханої інформації тих її елементів, які необхідні для розв'язання комунікативних завдань. На основі прослуханих текстів доцільно застосовувати завдання, що передбачають короткі відповіді на запитання за

змістом тексту, складання плану прослуханого, вибір правильної відповіді із декількох запропонованих.

Важливим аспектом розвитку мовлення здобувачів освіти з порушенням зору є формування навичок читання мовчки, практичне ознайомлення з його різновидами (ознайомлювальним, навчальним, переглядовим).

Для активізації мовленнєвої діяльності погано зрячих учнів слід надавати перевагу таким темам для створення самостійних висловлювань, які були б пов'язані з їх життєвим досвідом, зацікавлювали б їх, викликали інтерес, прагнення поділитися думками, зближували реальну і навчальну мовленнєву діяльність, мали б чітке виховне спрямування.

Таким чином, формування мовленнєвої діяльності – говоріння відбувається під час заучування учнями невеликих текстів, віршів, загадок, прислів'їв, приказок, матеріалів для рольових ігор, складання усних відповідей на основі почутого або прочитаного тексту, діалогів та монологічних висловлювань різних типів і жанрів мовлення.

Конспект уроку з англійської мови для 1 класу за темою «Повторення вивчених букв. Вивчення нової букви Ww»

Вивчення англійського алфавіту – це перший крок на шляху до опанування цієї мови. Спочатку навчають розуміти звуки та букви, потім слова та тексти. Існує багато різних методів та стратегій для швидкого вивчення англійського алфавіту, які можуть зробити процес навчання цікавим та ефективним.

Конспект уроку з англійської мови для 1 класу за темою: «Повторення вивчених букв. Вивчення нової букви Ww»

Головна мета:

- удосконалювати лексичні навички в усній та письмовій мові за темою;
активізувати знання лексики, букв та звуків; збагачувати словниковий запас

учнів;

- розвивати навички аудіювання, читання та письма, усного мовлення з опорою на наочність, мовленнєву здогадку, пам'ять, мислення, самостійність;
- виховувати почуття любові, поваги, зацікавленість у розширенні своїх знань та інтерес до країни, мова якої вивчається.

Обладнання: картки з літерами англійського алфавіту, фонетична таблиця, тематичні малюнки, дидактичний матеріал для учнів із порушенням зору.

Хід уроку

I. Вступна частина.

1.1. Привітання

Teacher: Hello, pupils!

Pupils: Hello, teacher!

Teacher: Nice to meet you!

(Викладач жестами спонукає учнів повторити фразу)

Good morning, good morning,

Good morning to you!

Good morning, good morning!

I'm glad to see you!

What is missing?» – «Що зникло?» з використанням карток з буквами.

Look at the picture and say «What is missing?»

Заспіваймо пісеньку-привітання. Let's sing a song «Hello»

Використання відео <https://youtu.be/tVlcKp3bWH8>

Ok. Sit down, please.

1.2. Введення в іншомовну атмосферу.

а) мовна розминка

- First of all let's remember some letters (вчитель показує букву, а діти називають її).

Для учнів із порушенням зору вчитель використовує роздаткові картки з алфавітом англійської мови. Почувши певну букву, діти піднімають необхідну картку.

b) Let's sing our song about letters.

<https://youtu.be/0MycoXHFLhU>

Текст пісні:

Do you know your ABC?

You can learn along with me!

A, B, C, D, E, F, G,

H, I, J, K,

L, M, N, O, P,

Q, R, S,

T, U, V,

W, X, Y and Z

Now, I know my ABC's.

Next time won't you sing with me?

1.3. Організація класу.

You must check what do you have on your desks

A book

A copybook

A pencil case with your pen and pencils

II. Основна частина уроку

Повідомлення теми та мети уроку.

Сьогодні ми вивчимо з вами нову букву англійського алфавіту.

- А для цього нам необхідно повторити букви, які ми вже знаємо.

A – B – C – D – E – F – G

H – I – J – K – L – M – N – O – P

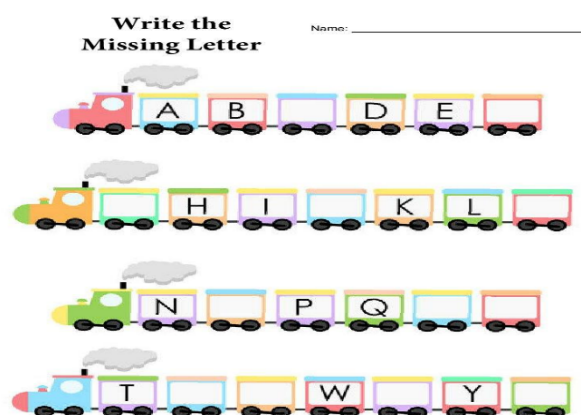
Q – R – S – T – U – V
W – X – Y – Z
X – Y – Z

A – apple, D – dog, G – gorilla, J – juice, M – monkey, P – pig, S – sun, V – van,
B – ball, E – elephant, H – hat, K – kangaroo, N – no, Q – question, T – train, W
– watch, C – cat, F – fish, I – igloo, L – lion, O – octopus, R – ring, U –
umbrella, X – box, Y – yellow, Z – zoo.

Діти називають букви та звуки, які пропонує вчитель. А потім учні добирають пару (слово), у якому є подана буква.

Діти з порушенням зору отримують картки з вивченими літерами і словами, які починаються на них і добирають інші слова.

Пограймо :

Гра: «What is m

Lab. Copyright © 2015 K12reader.com. All Rights Reserved. Free for educational use at home or in classrooms. Images used with permission. www.k12reader.com

<https://vseosvita.ua/library/kartki-ta-rozmalovki-iz-zavdannami-dla-ucniv-1-klasu-aki-dopomozut-pri-vivcenni-anglijskogo-alfavitu-175432.html>

Діти із порушенням зору отримують індивідуальні картки для заповнення пропусків.

Гра «Найуважніший». На дошці висить плакат ABC. Діти заплющують очі, вчитель закриває аркушем паперу одну з літер. Відкривши очі, діти промовляють алфавіт і називають пропущену літеру. Потім учні згадують слово, яке починається на цю літеру.

A – B – C – _ – E – F – G

H – _ – J – K – _ – M – N – _ – P

Q – R – _ – T – U – V

W – _ – Y – Z

X – _ – Z

Повторення порядку літер в абетці:

Гра «Склади абетку»

Клас об'єднується у команди . Кожній групі дається набір англійських літер, який містить як великі, так і малі літери, і вони складають абетку. Виграє той, хто першим виконав завдання.

2.2. Фізкультхвилинка.

T: This is my right hand,

I'll raise it up high (Raise the right hand)

This is my left hand,

I'll touch the sky. (Raise the left hand.)

Right hand, (Show the right palm.)

Left hand, (Show the left palm)

Roll them around. (Roll hands around)

<https://youtu.be/hD5kGQOCw-4>

2.3. Letter Ww. Вивчення нової букви.

Сьогодні на уроці ми вивчаємо нову букву.

- Look at the poster.

[w] – м'який звук, дещо схожий на «в», губи округлено та випнуто вперед.

Вчитель роздає дітям із порушенням зору на парту зображення літери Ww.

Що нагадує вам ця буква? У яких словах вона зустрічається?

Написання букви (відео). <https://youtu.be/UMa12RYyHIw>

(Вчитель вмикає відеозапис і діти повторюють за ним і намагаються прописати букву у повітрі). Write in the air.

Робота у зошиті. Найди букву й обведи.

III. Заключна частина уроку.

Підсумок уроку.

- Well done, children! You have worked very hard today. I thank you for your work.
- Did you like our lesson?
- What did you like best?
- What did we do at our lesson?
- Name English letters A.B.C.D.E.F.G.H.I.J.K.L.M.N.O.P.Q.R.S.T.U.
- Гра «М'яч».

Вчитель задає питання, показує зображення певної букви, а учні відповідають.

- What letter is this?
- Яку нову букву вивчили?
- Які слова починаються на букву Ww?

-Учні отримують «лимон» чи «яблуко» та обмінюються враженнями про сьогоднішній урок. Напишіть улюблену букву на «лимоні» / «яблуці» та намалюйте посмішку.

Let's sing a song «Bye. Bye. Good Bye»

<https://www.youtube.com/watch?v=0LDArAJf7-c&pp=ygUMc29uZyBnb29kYnll>

- The lesson is over. Good – bye!

Висновок.

Отже, для розвитку навичок говоріння на уроці з іноземної мови доцільно застосовувати такі методи навчання: роз'яснення, бесіду, приклад, заохочення, цілеспрямоване спостереження (ілюстрації, аудіозаписи, відеозаписи); самостійну роботу дітей, ситуацію інтересу (використання пізнавальних ігор, сюрпризного моменту, завдання від героїв, цікавих пригод, гумористичних уривків, перегляд казок чи уривків з них, кінофільмів, мультиплікаційних фільмів) тощо.

Учитель іноземної мови у роботі зі здобувачами освіти з порушенням зору має дотримуватись певних рекомендацій щодо мовленнєвого розвитку:

- збагачувати словниковий запас;
- розвивати виразність та експресивність мовлення, виправляти порушення правильної вимови;

- стимулювати до висловлювання власних міркувань, думок, до словесного опису плану виконання завдань;
- розвивати розуміння невербальних засобів спілкування;
- залучати учня до комунікативної діяльності в класі з однолітками, організовуючи виконання спільних проєктів, навчальних завдань;
- формувати навички комунікації: повернутися обличчям до співрозмовника, розпочинати і підтримувати комунікацію, контролювати силу голосу, розвивати навички модуляції голосу;
- давати чіткі вказівки щодо використання конкретних методів навчання, важливо проговорювати кожний етап виконання завдання, звертати увагу на алгоритм виконання дій.

II частина

Відповідно до Закону України «Про освіту» особою з особливими освітніми потребами є особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі [https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2053-19?utm_source=chatgpt.com#Text]. І до цієї категорії відносяться не тільки діти з певними захворюваннями, а також особистості, які мають академічні здібності до опанування іноземної мови більш ґрунтовно. Тому ще одним напрямком роботи викладачів іноземних мов є формування комунікативної компетентності у творчо обдарованих здобувачів освіти засобами інноваційних методів навчання при вивченні іноземної мови.

Виявлення лінгвістично обдарованих здобувачів освіти – це тривалий процес. Насамперед, викладачі мають бути обізнаними з концепцією обдарованості, розуміти визначення понять «здібність», «лінгвістична обдарованість», знати види обдарованості, специфіку роботи з такими учнями. Сферами пошуку лінгвістично обдарованих здобувачів освіти можуть бути: урок, письмові творчі роботи, олімпіади, конкурси, тестування та анкетування.

Пошук творчо обдарованих особистостей здійснюється за певними критеріями: інтелектуальними здібностями, нестандартністю мислення, рівнем творчості, пізнавального інтересу, інтелекту, ерудиції, природними здібностями, рівнем активності, ініціативності, наполегливості тощо.

Враховуючи те, що обдаровані діти навчаються в одній групі з іншими здобувачами освіти, викладач має працювати з учнями, які володіють різними

здібностями та особливостями, вміти створювати умови для розвитку пізнавально-творчої діяльності, сприяти розвитку творчого потенціалу здобувачів освіти.

2.1 Використання поетичних матеріалів на заняттях з іноземної мови

Для розвитку творчої особистості майбутнього вчителя використовуються активні форми і методи роботи, наприклад: участь студентів у Всеукраїнському конкурсі знавців англійської мови «Гринвіч», ділові та рольові ігри, навчальні конференції, різноманітні конкурси, захист творчих проєктів, олімпіади з іноземної мови, онлайн-квести, заохочення майбутніх фахівців до науково-дослідної роботи, написання курсових робіт з методики навчання іноземної мови.

Такі методи та форми роботи позитивно впливають на розвиток допитливості, критичного і незалежного мислення, винахідливості здобувача освіти. Найбільш поширеним методом розвитку творчих здібностей у здобувачів освіти є метод використання творчих завдань. Він універсальний, адже його можна легко використати на будь-якому занятті, адаптуючи до будь-якої теми.

Одним з ефективних прийомів навчання є використання поетичних матеріалів на заняттях з іноземної мови, оскільки вірші багатофункціональні. До них звертаються для тренування вимови, розвитку мови, навчанню виразному читанню. Аналіз вірша, ідея якого виражена в поетичній формі, розвиває творчі здібності учнів, вчить їх спостережливості, міркуванню, спонукає до вираження своїх думок.

Римовані структури та вірші можуть бути успішно використані на різних рівнях навчання:

- 1) на етапі презентації нового граматичного явища (як ілюстративний матеріал для формулювання правила його вживання);

2) на етапі формування рецептивних навичок (пізнання тієї або іншої граматичної форми в іншому контексті);

3) при формуванні продуктивних граматичних навиків говоріння (завдяки вправам на підстановку, трансформацію, розширення структур і комбінування нового граматичного матеріалу з раніше вивченим учнями);

4) як джерело для організації мовної зарядки;

5) як релаксація (для зняття напруження або втоми в середині уроку) або як додатковий матеріал (в кінці уроку, якщо залишилося декілька хвилин до дзвінка).

Підходи до роботи над віршами на уроках іноземної мови можуть бути різними, в залежності від того, які задачі ставить учитель, віку учнів. Наприклад, завершити лімерик, тобто вірш жартівливого змісту, що складається з п'яти рядків, де римуються між собою 1, 2, 5 рядки, а 3 римується з 4 рядком, або скласти синквей – вірш, що складається з п'яти рядків, пов'язаних за змістом, що не римуються.

Приклади:

Завершити лімерик.

Для завдання пропонуються 1, 2, 5 рядки. Потрібно придумати 3 і 4 рядки.

A young Lady of Riga.

1. There was a young lady of Riga

2. Who rode with a smile on a tiger

3

4

5. And a smile on the face of the tiger.

Ось приклад лімерика, складеного здобувачем освіти І курсу:

1 There was a young lady of Riga

2 Who rode with a smile on a tiger

3 Once he ate up her guest

4 And remained only a dress

And a smile on the face of a tiger.

Скласти синквейн на запропоновану тему. Синквейн – це п'ятивірш, що складається з п'яти рядків.

Line 1: One word (the title).

Line 2: two words (describing the title).

Line 3: Three words (describing an action or containing three present participles).

Line 4: Four words (expressing a feeling).

Line 5: One word (a synonym for the title).

For example:

1. Snow

Silent, feathery

Falls upon fields

So beautiful to behold

Winter

2. Snow

Silent, feathery

Floating, falling, resting

Blanket of pure white

Winter.

Приклади синквейнів, складених учнями I курсу на тему «Кар'єра»:

1. Career

Interesting, rewarding

Helps to realize dreams

The only one among many others

Profession

2. Success

Big, small

Doesn't come overnight

It's difficult to succeed

Career.

Приклади синквейнів, складених учнями I курсу на тему «Сім'я»:

Mother

Kind, helpful

Caring, loving, sharing

A special person in my life

A friend.

Приклади синквейнів, складених учнями I курсу на тему «Свята»:

Christmas

Merry, mysterious

Bringing beautiful presents

Makes me happy a lot

Christmas Tree

New Year

Happy, funny

Entertaining, giving hopes, smiling

The best time of the year

A holiday

Читання віршів, їх декламація й переклад роблять заняття з іноземної мови більш змістовним, мотиваційно спрямованим і підвищує інтерес до вивчення предмета, дає змогу проявити креативність. Вивчити, а головне запам'ятати вірш англійською не зовсім просто. Отже, поетична творчість розвиває аналітичне й логічне мислення, тренує пам'ять, розширює світогляд студентів, вчить сприймати навколишній світ по-іншому, та, звичайно, поглиблює знання як з іноземної, так і з рідної мови.

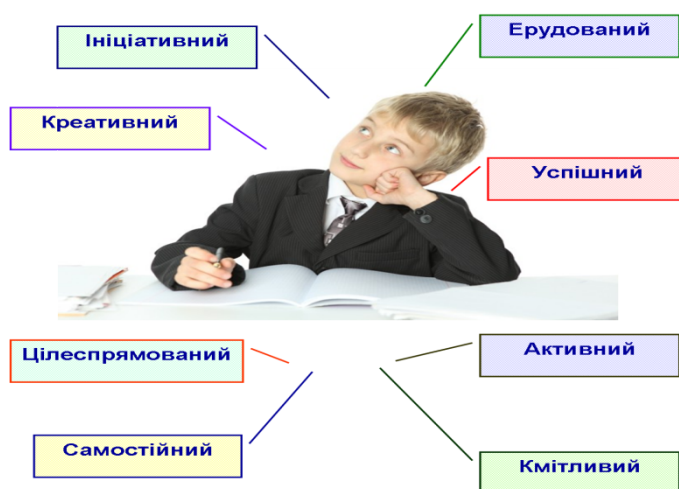
2.2. Методичні рекомендації з формування творчої особистості засобами інноваційних технологій

Творчість притаманна усім людям, більшою чи меншою мірою вона є нормальним і постійним супутником дитячого розвитку.

Риси творчої особистості, які має розвивати викладач:

нестандартне мислення
вільний вибір форм і засобів діяльності
творчий пошук прийомів і засобів неординарного вирішення проблемних ситуацій
оригінальність ідей
неформальне спілкування

Творча особистість учня

https://natstor.blogspot.com/p/blog-page_1.html

Головною умовою розвитку творчих здібностей здобувачів освіти на заняттях з іноземної мови є мотивація, для цього потрібні певні структурні елементи уроку з іноземної мови.

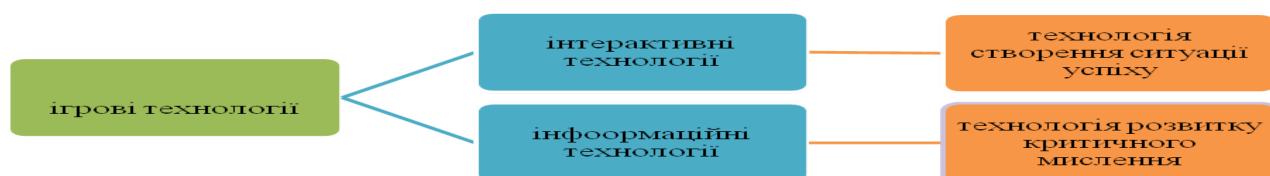
Рекомендується використовувати такі етапи:

- проблемна постановка теми та мети заняття за допомогою перегляду відео та візуальних засобів;
- мовна розминка;
- актуалізація опорних знань за допомогою навчальних презентацій та тестових програм;
- введення навчального матеріалу;
- перегляд презентацій та відеофільмів, прослуховування аудіозаписів;
- використання комп'ютерних програм тощо.

Формуванню творчої особистості на заняттях з іноземної мови сприяє використання різних технологій, а саме:

- технології проєктування;
- формування продуктивної пізнавальної діяльності;
- використання на занятті навчальних ігор і навчально-творчих завдань;
- створення психологічних умов підготовки здобувачів освіти до творчої діяльності тощо.

Елементи сучасних технологій на заняттях з іноземних мов

Розвиваючи на заняттях з іноземної мови творчі здібності здобувачів освіти, доцільним є використання різних форм і методів, серед яких ключовими є такі:

- полілог – це обмін думками з тієї чи іншої теми, де кожен учасник має власну відмінну точку зору. Головним завданням викладача є створення проблемної ситуації, зацікавлення студентів або учнів без втручання, а з позиції активного спостерігача. Так формується комунікативна компетентність здобувачів освіти, вони вчаться розмірковувати та критично оцінювати інформацію, чути та поважати думку інших;

- сторітелінг (від англ. – storytelling – «розповідь історій») – один із сучасних методів передавання інформації, метою якого є вплив на емоційну, мотиваційну, когнітивну сфери слухача, використовують або як традиційну усну розповідь, або як розміщену в мережі цифрову історію. Сторітелінг як методика відповідає вимогам Державного стандарту щодо обов’язкових результатів навчання учнів у мовно-літературній освітній галузі в частині сприйняття усного висловлювання, аналізу, інтерпретації та оцінювання усної інформації, висловлення та обстоювання власних поглядів, ідей, переконань щодо певних питань, порушених у почутому повідомленні [https://genezum.org/library/storiteling--efektyvnyy-metod-navchannya-ta-vyhovannya?utm_source=].

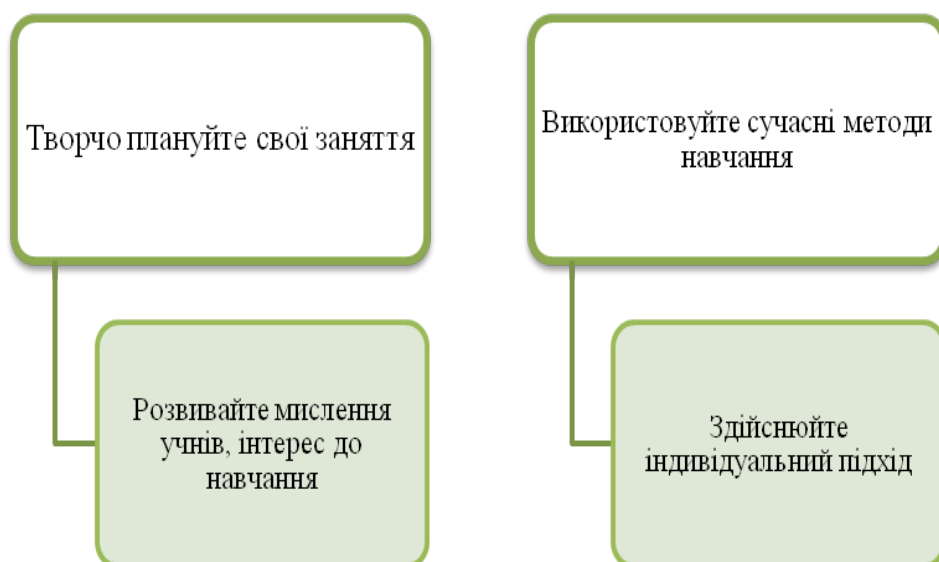
Приклади творчих завдань на заняттях з іноземної мови з використанням аудіо- та відеозаписів:

- озвучування слайдів, уривків з фільмів;
- добір та озвучування відеоматеріалу, ознайомлення з телепрограмою з наступним складанням анонсів передач;
- добір відео- чи аудіотексту, які ототожнюються чи розкривають певну тему;
- ранжування запропонованої інформації за її соціальною значущістю;
- написання сценаріїв;
- прийом «Мрійник-реаліст-критик»;
- перегляд відеофільму про країну, мова якої вивчається, з наступною розповіддю про подорож з точки зору викладача, оптиміста, песиміста, допитливої людини, школяра;

- складання невеликої історії зі слів, не пов'язаних між собою;
- перегляд відеофільму та вигадування іншої кінцівки;
- складання казки або фрагменту уроку для учнів початкових класів на основі зображення на екрані тощо.

Творчі здібності здобувачів освіти успішно розвиваються за умови відповідального підходу вчителя до організації педагогічного процесу.

Рекомендації вчителю щодо організації освітнього процесу для розвитку творчих здібностей здобувачів освіти:

Для розвитку інтуїції, фантазії, мовної компетенції доцільно використовувати такі завдання:

- креативні вправи, різні тести Lesetest (Leseverständnistest), Grammatiktest, Wortschatztest, Hörverständnistest, Lückentext;
- складання розрізнених на частини текстів та придумування заголовків;
- дидактичні завдання: зміна перспективи (переказ тексту від іншої особи), розширення (нове закінчення тексту, вставлення діалогу, подій);
- добирання синоніми, розв'язання та складання кросвордів;
- складання розповідей за малюнком;

- підготовка та проведення вікторини ;
- організація та проведення різних подорожей (індивідуальні, парні, групові маршрути);
- складання власного повідомлення за 5-10 вибраними з тексту ключовими словами.

Таким чином, всі ці прийоми сприяють розвитку творчих і винахідливих здібностей студентів, збагачують їх не тільки інтелектуально, але й особистісно. Наше завдання при навчанні іноземної мови – захопити, а не розважити, навчити, розвинути, створити для здобувачів освіти ситуації творчості та успіху.

Література:

1. Закон України «Про освіту» : Закон України від 5 верес. 2017 р. № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#>.
2. Карпюк О. Д. Англійська мова : підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти / О. Д. Карпюк. – Тернопіль : Астон, 2018. – 144 с.
3. Бєлова О. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі : навчально-методичний посібник / О. В. Бєлова. – Київ : Літера ЛТД, 2020. – 256 с.
4. Шевченко С. Г. Корекційна педагогіка : навч. посіб. / С. Г. Шевченко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2017. – 312 с.
5. Сенсорне виховання дітей з порушенням зору / за ред. Т. С. Панченко. – Київ : Видавничий дім «Слово», 2019. – 210 с.
6. Якубовська М. Л. Дидактичні особливості використання асоціативних методів навчання іноземної мови у початковій школі / М. Л. Якубовська // Педагогічний альманах. – 2022. – Вип. 52. – С. 114–118.
7. Очеретяна Н. С. Використання методу асоціативних символів в навчанні англійської мови учнів з особливими освітніми потребами / Н. С. Очеретяна // Інноваційна педагогіка. – 2021. – Вип. 38, т. 1. – С. 45–49.

8. Сторітелінг на уроках української мови та літератури [Електронний ресурс] // naurok.com.ua. — Режим доступу: <https://naurok.com.ua/storiteling-na-urokah-ukra-nsko-movi-ta-literaturi-457231.html>

2.3. Використання технології «Storytelling» на уроках англійської мови у початкових класах для розвитку творчих здібностей

Технологія «Storytelling» широко використовується з метою формування мовленнєвої компетенції. Метод «Storytelling» охоплює комунікативну, мовну та мовленнєву компетентності молодших школярів, відіграє велику роль у навчанні, спрямовує освітній процес на використання набутих учнями знань, умінь, навичок, способів діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях, дає можливість учням висловлювати свої думки і почуття через усне мовлення. Саме цьому сприяє використання технології «Таксономії Блума» – доступна теорія, яка допомагає педагогам в ефективному і систематичному розвитку й систематизації в учнів навичок творчого та критичного мислення та є важливою складовою у теорії освіти, оскільки допомагає правильно формулювати мету навчання, створювати завдання для учнів початкової ланки, належним чином проводити рефлексію.

Перший етап «Запам'ятовування», що співвідноситься з ознайомленням фонетичних, графічних, граматичних складових нових лексичних одиниць в контексті певної ситуації. Використовуємо імітативні вправи в початкових класах фронтально, в групах, індивідуально. Незважаючи на те, що це перша навичка у списку, вона іноді є однією з найбільш складних для учнів з особливими освітніми потребами, які можуть мати труднощі з короткостроковою (або робочою) пам'яттю. Ці заходи забезпечують переосмислення та повторення, які потрібні учням, коли діти мають справу з новими словами. Необхідно використовувати різні форми роботи з учнями,

працювати в групах або фронтально з метою створення колективного успіху в процесі навчальної діяльності. Субнавички цієї категорії передбачають: нагадування – після прочитання або прослуховування історії необхідно запропонувати питання загального характеру, наприклад: «What are the heroes of the story?» «What verbs are in the story?». За прикладом відео маємо можливість продемонструвати етапи реалізації таксономії Блума від механічного повторення нового лексичного матеріалу учнями за вчителем до оперування лексичним матеріалом на продуктивному рівні:

– Look at the screen and watch the video [8]

– Answer the question: «Who do you see on the screen» (I see a man, a cat, a woman).

– Repeat after me altogether:

go	went	gone
shake	shook	shaken
put	put	put
bring	brought	brought
feed	fed	fed
come	came	come
break	broke	broken

– Well keep naming the verbs:

go
shake
put
bring
feed
come
break

Можна запропонувати записати ці слова учням, а для здобувачів освіти з особливими потребами доречно дати роздатковий матеріал частково заповнений, або зі словами, які можна обвести за крапками, або вписати пропущені літери, або виправити помилки, що сприятиме розвитку субнавички на етапі «Співвідносити».

Етап «Розуміння» передбачає, що учні самостійно можуть виконати не тільки зіставлення (matching) зображення зі словом, але й продемонструвати

розуміння нового матеріалу, що є ключем до реального навчання: «Пояснювати – Чому?», «Сортувати». Технологія «Storytelling» використовується на цьому етапі за допомогою вправи на підстановку з опорою на таблицю.

– Our people are kind. That's why this story often happens in our country. So tell this story in Present Simple. What verbs form will we use (the first form)

A man goes
shake
put
bring..
feed...
come..
break...

Субнавичку «Сортувати» можна розвинути, запропонувавши учням створити цю історію в Past/Future Simple tenses.

З метою реалізації мовленнєвої діяльності без безпосередньої допомоги вчителя, учні використовують субнавички: «Класифікувати», «Ілюструвати»:

– Imagine the story happened yesterday. Let's make it one by one passing the ball.

The weather	was	home
The man	fed	with fish
The cat	went	the lamp
The woman	had	because of cold
	put	to his house
	shook	up
	brought	into his bag
	came	to the kitchen
	jumped	rainy
	broke	a mask on her face

Коли вчитель планує та організовує роботу для розвитку навичок мислення вищого порядку, існує більш складний вибір варіантів навчання. Ця навичка мислення на етапі «Аналіз» дає змогу вчителю працювати з тими, хто потребує більшої підтримки, розвиваючи піднавички: «Відкривати», «Інтерпретувати» – розповісти історію з точки зору кота, жінки.

– The cat told the story....

– It was a rainy day. I shook...

– Complete the story.

Для молодших учнів може бути важко оцінювати події в історії, але просити їх покращити оригінал історії є ефективним засобом для розвитку цих навичок:

– How can we save the lamp? Make another end of the story. Можна дати ключові слова, малюнки, схеми з різними варіантами, зразками мовлення. Доцільно проводити цей етап в групах. Наприклад:

The man	called	
The woman	got ready	to ...
The woman	washed	her...
The man		
The woman	...	

Важливо працювати на основі набутих мовленнєвих навичок, перш ніж досягти саме цього рівня на етапі «Створення», щоб забезпечити різноманітний досвід навчання, хоча творчість, можливо, є найпростішою у майстерності молодших учнів, необхідно формувати навички: «Збирати», «Проектувати та будувати», «Створити».

Доцільно працювати групами, використовуючи метод проєктів. Наприклад:

- Draw and create your own story. Use the verbs in Past tense.
- Write a sequel. Use the verbs in Future tense.
- Add new hero to the story, for example, a dog.

Отже, для успішної організації освітнього процесу в класах інклюзії вчитель повинен знати й пам'ятати, що кожен учень по-своєму сприймає матеріал, що творче ставлення до роботи й навчання – запорука ефективного уроку. Необхідно давати дітям можливість максимально виявити свою ініціативу та творчість.

Представимо серію уроків з теми «My Daily Routine» для учнів 4 класу з використанням цифрових інструментів у таблиці для розвитку мовленнєвих навичок з використанням елементів технології ситуативного підходу .

План серії уроків з теми «My Daily Routine»

Етап уроку	Зміст роботи	Цифрові інструменти	Очікувані результати
Презентація нової лексики	Відеопрезентація розповіді про щоденні дії, інтерактивні флеш-картки	Quizlet Live, Wordwall	Засвоєння 12-15 нових лексичних одиниць
Тренування лексики	Онлайн-ігри на зіставлення, сортування дій за часом доби. Організація створення монологічного висловлювання.	Learning Apps, Kahoot	Автоматизація вживання нових слів
Граматична практика	Present Simple: тренування правильних форм дієслів. Організація створення монологічного висловлювання.	British Council Kids, Google Forms	Формування навичок використання Present Simple
Розвиток мовлення	Створення власної відеорозповіді про режим дня	Flipgrid, WeVideo	Розвиток монологічного мовлення
Домашнє завдання	Створення інтерактивного постера та розповіді «My Perfect Day»	Padlet, Canva	Закріплення матеріалу у творчій формі

На першому уроці серії учні опрацьовують нову лексику через платформу Quizlet Live. Розподіл на віртуальні команди створює змагальний елемент та підвищує мотивацію до запам'ятовування нових слів. Кожен учень отримує власний набір флеш-карток для самостійного тренування, а система відстеження прогресу дозволяє вчителю моніторити активність кожного учня під час виконання домашнього завдання. Другий урок фокусується на граматичному матеріалі – вживання Present Simple для опису щоденних дій. Учні працюють з інтерактивними вправами на платформі British Council Kids, де вони спочатку дивляться анімаційне відео з поясненням правила, а потім виконують серію онлайн-завдань, спрямованих на формування граматичних навичок. Паралельно відбувається робота в сесійних залах Zoom, де учні в

парах складають міні-діалоги про свій режим дня. Третій урок присвячений розвитку навичок аудіювання та говоріння. Учні працюють з відеоматеріалами на платформі BBC Learning English, де носії мови розповідають про свій режим дня. Після перегляду відео учні виконують завдання, спрямовані на розуміння прослуханого через Google Forms, а потім створюють власні відеорозповіді на платформі Flipgrid. Використання відеоформату дозволяє учням не лише практикувати мовлення, але й розвивати впевненість у використанні мови. На четвертому уроці відбувається проєктна робота на платформі Padlet. Учні створюють інтерактивні постери «A Day in My Life», використовуючи вивчену лексику та граматичні структури. Кожен учень має можливість прокоментувати роботи однокласників, що створює додаткову мовленнєву практику. Інтеграція з Canva дозволяє учням додавати до своїх постерів яскраві візуальні елементи та анімацію. П'ятий урок серії фокусується на розвитку навичок письма. Учні працюють на платформі Story Jumper, де створюють цифрові книжки про свій ідеальний день. Платформа дозволяє комбінувати текст, зображення та аудіозаписи, що робить процес написання більш захопливим. Після завершення роботи учні презентують свої книжки в основній сесії Zoom, практикують навички публічного виступу. Заключний урок серії присвячений контролю та оцінюванню набутих навичок. Учні виконують комплексний тест на платформі Google Forms, який охоплює завдання на перевірку лексики, граматики та розуміння прочитаного. Для перевірки навичок говоріння використовується платформа Microsoft Teams, де учні в парах проводять інтерв'ю один з одним про свій типовий день. Оцінювання відбувається за допомогою електронних рубрик, створених на платформі Rubistar.

Розроблена серія уроків для 3 класу з теми «My Wonderful Family» передбачає комплексне використання цифрових інструментів для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності.

План серії уроків з теми «My Wonderful Family» для 3 класу

Урок	Тема	Платформи	Активності	Очікувані результати
1	Family Members	Quizlet, Wordwall.	Флеш-картки, ігри на сортування, відеопазли. Організація створення монологічного висловлювання.	Засвоєння лексики для опису членів сім'ї
2	Family Tree	Canva, Padlet.	Створення сімейного дерева, презентація проєктів. Розповідь на запропоновану тему.	Використання присвійних займенників
3	My Family Hobbies	Bamboozle, Kahoot.	Інтерактивні вікторини, групові змагання. Розповідь на запропоновану тему.	Опис хобі та інтересів членів сім'ї
4	Family Traditions	Flipgrid, Wakelet.	Відеорозповідь, створення колекції традицій	Розвиток монологічного мовлення
5	Family Activities	Google Slides, Mentimeter.	Презентації, онлайн-опитування.	Опис спільних сімейних активностей

На перших уроках учні активно працюють з візуальним матеріалом на платформі Word Wall, де представлені інтерактивні завдання для засвоєння базової лексики про членів родини. Цікавою формою роботи стало створення «живого словника» на платформі Quizlet, де кожен учень додавав фотографії своїх рідних з підписами англійською мовою. Такий персоналізований підхід значно підвищив мотивацію до вивчення нових слів. Розглянемо детальніше серію уроків для 4 класу з теми «Weather and Seasons» в таблиці.

План серії уроків з теми "Weather and Seasons" для 4 класу

Урок	Тема	Цифрові інструменти	Типи завдань	Форми роботи
1	Weather Words	YouTube Kids, Pear Deck.	Інтерактивні відео, онлайн-тести. Організація створення монологічного висловлювання.	Індивідуальна робота
2	Seasons Change	Nearpod, Book Creator	Створення цифрових книг, презентації. Розповідь на запропоновану тему.	Парна робота
3	Weather Report	WeVideo, Screencastify	Запис відеопрогнозу погоди. Розповідь на запропоновану тему.	Групова робота
4	Climate Zones	Google Earth, ThingLink	Інтерактивні карти, віртуальні тури. Розповідь на запропоновану тему.	Проектна робота
5	Weather Poetry	Storybird, VoiceThread	Створення віршів, аудіозапис.	Творча робота

У процесі вивчення теми учні створюють власний «Weather Diary» на платформі Book Creator, де щодня записують погодні умови та свої враження англійською мовою. Для практики аудіювання використовуються автентичні відеопрогнози погоди з YouTube Kids, адаптовані для рівня учнів. Особливу зацікавленість викликала робота з Google Earth, де учні досліджували кліматичні зони різних країн. Розроблена серія уроків для 3 класу з теми «My Wonderful Family» реалізується через п'ять послідовних занять, кожне з яких має свою специфіку та цільове спрямування. Перший урок «Family Members» зосереджується на введенні та первинному закріпленні лексичних одиниць через платформу Wordwall. Учні проходять серію інтерактивних завдань: починають з простого розпізнавання членів сім'ї на флеш-картках, поступово переходять до сортування за категоріями (immediate family/extended family) і

завершують створенням відеопазлів, де потрібно зіставити зображення з аудіозаписом. Особливістю цього етапу є те, що кожен учень створює власний набір карток на Quizlet з фотографіями своїх рідних, підписуючи їх відповідними термінами англійською мовою та записуючи коротку характеристику кожного члена родини. Другий урок «Family Tree» переходить до більш складного формату роботи з використанням Canva та Padlet. Учні опановують граматичні конструкції з присвійними займенниками через створення інтерактивного сімейного дерева. На платформі Canva вони обирають шаблон, розміщують фотографії та підписують родинні зв'язки, використовуючи конструкції «his/her mother», «their grandfather» тощо. Готові роботи розміщуються на спільній дошці Padlet, де учні залишають коментарі під проєктами однокласників, практикуючи при цьому нову лексику та граматичні структури. На третьому уроці «My Family Hobbies» відбувається розширення словникового запасу через платформи Bamboozle та Kahoot. Учні беруть участь у командних змаганнях, де потрібно не лише назвати хобі, але й правильно описати його, використовуючи Present Simple. Особливість цього етапу полягає в тому, що завдання побудовані за принципом від простого до складного: від простого називання дій до складання повних речень про захоплення членів родини. Через функціонал Kahoot організовуються міні-турніри, де учні змагаються у швидкості та правильності використання нових конструкцій. Четвертий урок «Family Traditions» впроваджує елементи цифрового сторітелінгу через платформи Flipgrid та Wakelet. Учні створюють відеорозповіді про сімейні традиції, де описують особливі моменти з життя своєї родини. На платформі Wakelet формується спільна колекція цих історій, що дозволяє учням не лише практикувати монологічне мовлення, але й розвивати навички аудіювання, переглядаючи розповіді однокласників. Кожен учень має завдання: прокоментувати щонайменше три відео, використовуючи вивчені лексичні одиниці та граматичні конструкції. Завершальний п'ятий урок «Family Activities» об'єднує всі попередньо вивчені аспекти через роботу з Google Slides та Mentimeter. Учні створюють презентації про спільні сімейні

активності, де демонструють володіння як лексичним, так і граматичним матеріалом. Через Mentimeter проводяться інтерактивні опитування, де учні голосують за найцікавіші сімейні активності, створюють хмари слів з найбільш уживаними дієсловами для опису сімейного дозвілля та оцінюють презентації однокласників за визначеними критеріями.

Конспект онлайн-уроку англійської мови для учнів 4 класу

Theme: Transport

Objectives:

1. *Practical:* to form language competence in speaking, reading, to develop listening comprehension, to develop pair and group communicative skills, to reinforce topic items and students' knowledge on the topic.
2. *Developing:* to develop student's attention and reaction, memory, logical thinking, creative abilities and talents.
3. *Up-bringing:* to bring up love for arts, necessity for dramatizing, to stimulate learners' interest in the subject.

Equipment: <https://wordwall.net/uk/resource/38411664/transport>
<https://learningapps.org/display?v=pr19cavqn23>

PROCEDURE

I. Greeting. A warming up activity

- Hello, children!
- Let's start our lesson with the song «My morning». Let's sing together!

https://youtu.be/b_8G7yFJS5g

- Great job!

II. Main part

Activity 1. Vocabulary review

- Let's remember the words of transport! Online activity

<https://wordwall.net/uk/resource/38411664/transport>

- Drag the letter to make a word!

Activity 2:

<https://wordwall.net/uk/resource/9444705/transport>

- Spin it and name the word you see. ... is/isn't my favourite kind of transport.

Lexical Activity 3.

https://screens.cdn.wordwall.net/400/d3ea8603fc1c4bfla6cb187a94160dde_0

- Match to complete the sentences.

Activity 4:

<https://wordwall.net/ru/resource/27885688/on-the-road>

- Listen and repeat new words!
- Complete the sentence using the construction. Travelling by is....

Speaking Developing Skills Activity 5:

<https://learningapps.org/display?v=pr19cavqn23>

- Describe the vehicle using the words on the screen. Plane is ...,,...

Plane isn't...,,...

Listening Developing Skills Activity 6:

<https://learningapps.org/display?v=pr19cavqn23>

- Watch the video conversation. Answer my questions:
- What's the boy's name?
- Have they got a car?
- What is their problem?

III. Summarizing

1. Cognitive Reflection:

– Thank you for your creative work. To summarize it all, let's remember the kinds of transport in our life.

- Public vehicles are...
- Private vehicles are..
- Eco- friendly vehicles are...

2. Emotional Reflection:

- Complete the sentence: I learnt It is funny I liked ...
- Students, we do a great job! Thank you for this lesson. Everyone is attentive, curious and you are hard-working. Our lesson is over. See you soon.

2.4. Розвиток творчості здобувачів освіти під час вивчення теми «Подорож» на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням

Здобувачі освіти розвивають творчі навички та вдосконалюють мовну компетенцію, виконуючи різні вправи на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням, формують комунікативну спроможність в сферах професійного та ситуативного спілкування в усній та письмовій формах, розвивають навички практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності з теми «Подорож».

Для формування комунікативної компетентності у здобувачів освіти з особливими освітніми потребами можна використовувати різноманітні вправи на всіх етапах заняття з англійської мови.

Наведемо приклади.

1. Лексичні вправи (Vocabulary) з метою ознайомлення студентів з новими ідіомами з теми «Подорож», формування вміння аналізувати, оцінювати інформацію та висловлювати власну точку зору. Здобувачі освіти мають засвоїти лексичні одиниці з теми, вміти застосувати ідіоми у письмових та усних вправах.

Task 1.1. Let's match these halves and learn some idioms:

Left:	Right:
1. Explore	a. the go
2. Hit	b. stop
3. Catch	c. a flight
4. Be on	d. new horizons
5. Take	e. a trip
6. Make a pit	f. the road
7. Go on	g. your bags
8. Travel	h. from it all
9. Get away	i. light
10. Pack	j. a journey

Task 1.2. Match its to their definitions:

Idioms	Definitions:
1. hit the road	a. start traveling by driving on a highway or street.
2. be on the go	b. constantly moving or traveling from one place to another.
3. get away from it all	c. pack only essential items when traveling to avoid carrying heavy luggage.
4. make a pit stop	d. embark on a long-distance travel adventure.
5. take a trip	e. board an airplane to travel to a destination.
6. pack your bags	f. escape from daily routine and stress by going on a vacation.
7. explore new horizons	g. take a short break during a journey to rest or refuel.
8. catch a flight	h. prepare your luggage for a trip or vacation.
9. go on a journey	i. discover new places, ideas, or experiences.
10. travel light	j. go on a short journey for leisure or business purposes.

Task 1.3. Complete the sentences with the phrases:

get away from it all	hit the road	explore new horizons	catch a flight	travel light
----------------------	--------------	----------------------	----------------	--------------

make a pit stop	be on the go	take a trip	pack your bags	go on a journey
-----------------	--------------	-------------	----------------	-----------------

1. Let's _____ early tomorrow so we can avoid traffic.
2. I love to _____ during my summer vacation; it makes every day exciting.
3. Sometimes, I just want to _____ and relax by the beach.
4. We should _____ at the gas station before we continue our journey.
5. Are you ready to _____ to the mountains this weekend?
6. Don't forget to _____ tonight so we can leave in the morning.
7. I want to _____ and see different cultures on my travels.
8. It's important to _____ early to have enough time at the airport.
9. I can't wait to _____ across Europe next summer.
10. When I travel, I prefer to _____ and only take what I really need.

2. Комуникативні вправи (Speaking) спрямовані на розвиток мовленнєвої компетенції здобувачів освіти, що передбачає здатність ефективно використовувати іноземну мову в різноманітних комуникативних ситуаціях, стимулювання креативності та уяви, заохочення студентів до генерації оригінальних ідей та рішень. Такі вправи дозволяють розвивати навички діалогічного мовлення, вміння структурувати текст, використовувати тематичну лексику та граматичну структуру, комунікувати в парах.

2.1. Discuss the following questions:

Чудова вправа для розвитку навичок усного мовлення з теми подорожей, з акцентом на вивчення та використання англійських ідіом.

- 1) What does 'hit the road' mean to you, and when was the last time you hit the road for a trip?
- 2) Do you prefer to 'be on the go' all the time, or do you like to relax and take it easy?
- 3) Have you ever wanted to 'get away from it all'? Where would you go and why?
- 4) What is your favorite place to 'make a pit stop' during a long journey?

- 5) When was the last time you 'took a trip'? Where did you go and what did you do?
- 6) What do you usually 'pack in your bags' when you travel? Do you travel light or bring a lot?
- 7) What does it mean to you to 'explore new horizons'? Can you share an experience?
- 8) Have you ever had to 'catch a flight'? What was your experience like at the airport?
- 9) What is the most memorable 'journey' you have ever been on? What made it special?
- 10) Do you think it's better to 'travel light' or to bring everything you might need? Why?

2.2. *Who said it?*

Вправа спрямована на розширення словникового запасу за рахунок ідіоматичних виразів, активізації усного мовлення, формування навичок висловлення особистої думки, стимулювання креативного мислення й мовної імпровізації.

- 1) Embark on your journey, seek new horizons, and allow the adventure to reveal itself.
- 2) Traveling light means carrying only the essentials for both life and adventure.
- 3) At times, you must escape the ordinary and take flight toward your freedom.
- 4) Stay on the move, make a brief stop, and embark on a journey of self-discovery.
- 5) Pack your essentials, set forth on a journey, and welcome the wonders of the unknown.

2.3. *Creates a dialogue based on a topic:*

Здобувачі освіти в парах складають діалоги з теми “Подорож”, використовують вивчену лексику чи ідіоми та розповідають кінцевий результат.

Вправа сприяє формуванню комплексної мовної компетенції, яка охоплює здатність спілкуватися, слухати, писати іноземною мовою в різних контекстах.

1. hit the road
2. be on the go
3. get away from it all
4. make a pit stop
5. take a trip
6. pack your bags
7. explore new horizons
8. catch a flight
9. go on a journey
10. travel light

For example:

Sarah: Are you all packed yet, David? We need to hit the road soon.

David: Yep, I think so. Just doing a quick last check.

Sarah: Great. It's important not to forget anything when we're going on a trip like this.

David: Agreed. Okay, let's go. Can't wait to explore new horizons!

Sarah: Me too. It's always exciting to take a journey and get away from it all for a while. Traveling helps me clear my mind.

David: Yeah, it's definitely good to be on the go sometimes. Helps us appreciate what we have back home even more.

Sarah: Absolutely. And remember to pack light. We don't want to be carrying around heavy bags with us everywhere we go.

David: Good point. I'll make sure to only take the essentials. Did you book our flights already?

Sarah: Yes, they're all taken care of. We just need to catch our flight later

tonight.

David: Perfect. Shall we make a pit stop for some snacks before heading to the airport?

Sarah: Sure, that sounds like a good idea. We can grab something quick and then head off on our adventure!

2.4. *Read the statement about London.*

Decide: is it a fact or a myth (a lie)?

Talk about your answer with a partner if you like.

https://www.canva.com/design/DAGnOs6smzQ/AD6mTXVdXTdz3MKxEVoVCg/view?utm_content=DAGnOs6smzQ&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=uniquelinks&utm_id=h87360037fb#1

3. Вправи на розвиток писемних навичок (Writing) спрямовані на засвоєння нових лексичних одиниць, допомагають запам'ятати та активно використовувати нові слова у відповідному контексті, розвивають здатність формулювати свої думки письмово, структурувати текст та використовувати різноманітні стилістичні засоби. Здобувачі освіти мають навчитись моделювати реальні ситуації, такі як написання постів у соціальних мережах, ведення блогу або написання електронних листів, вміти детально описувати події та враження; розвивати навички формального та неформального спілкування.

3.1. *Write a social media post describing your upcoming trip using at least 3 of the target vocabulary words.*

3.2. *Write a travel blog entry about a recent journey you took, incorporating all of the target vocabulary words.*

3.3. *Compose an email to a friend recommending a travel destination, using the target vocabulary to describe the adventure they can expect.*

Target Vocabulary:

Pack your bags, Hit the road, Catch a flight, Take a trip, Explore new horizons, Go on a journey, Get away from it all, Travel light, Make a pit stop, Be on the go

Здобувачі освіти пишуть повідомлення або блог у соціальних мережах, де описують свою майбутню поїздку, використовуючи ідіоми зі словника.

Творчі завдання допомагають зробити навчання більш інтерактивним та цікавим, сприяють глибокому зануренню студентів у мовне середовище та формують комплексну мовну компетенцію.

4. Творчі завдання з аудіювання (Auding).

Творчі завдання з аудіювання допомагають студентам не тільки покращувати свої навички слухання, але й стимулюють їхню активну участь у навчальному процесі, розвиваючи різноманітні комунікативні та когнітивні вміння, розуміння реального мовлення та критичне мислення.

Під час виконання таких вправ здобувачі освіти мають засвоїти нові слова та вирази, що використовуються в аудіоматеріалах, розуміти контекстуальне значення лексичних одиниць, граматичних конструкцій у мовленні носіїв мови, ознайомитись з культурними особливостями та соціальними контекстами.

Task 4.1. Let's discuss these interesting questions!

1. Have you ever had a memorable experience while traveling on a flight?
2. How do you usually feel before boarding a flight?
3. Do you prefer sitting in economy class or business class when flying?
4. Have you ever received special treatment while traveling? How did it make you feel?
5. What is the most important thing you consider when traveling by plane?

Task 4.2. Listen to three people describe their air travel experiences. Write down the key points and interesting statements.

<https://www.youtube.com/watch?v=c6KXFAXULgs>

Task 4.3. Answer the questions. Discuss the content of the interview in the group, focusing on cultural aspects and linguistic features.

1. What did the speaker's dad do when dropping them off at the airport?
2. Why did the captain of the plane ask the speaker how old they were?
3. Who did the speaker see in a wheelchair before boarding the flight to the USA?
4. How did the person in the wheelchair manage to get special treatment during

the flight?

5. Why were the speaker and their mom disappointed when arriving at the airport for their flight to London?

6. How did the lady at the airport help the speaker and their mom sit together on the flight to London?

7. What class were the speaker and their mom originally placed in, and why did they end up in a different class?

Task 4.4 Write a brief summary of the interview, including your impressions and thoughts.

Task 5. Follow the link. Watch the video and complete the task:
<https://en.islcollective.com/english-esl-video-lessons/vocabulary-practice/general-vocabulary-practice/joolz-guides-london-history-walks/676993>

Вправи, спрямовані на розвиток навичок аудіювання розвивають вміння розпізнавати основні та другорядні ідеї в аудіоматеріалах, аналізувати почуте, робити висновки та оцінювати достовірність інформації, ставити запитання та формулювати аргументовані відповіді на основі прослуханого, обговорювати почуте в парах або групах, обмінюватися враженнями та думками, висловлювати свою точку зору та реагувати на думки інших учасників обговорення.

Отже, тема «Подорож» є не тільки актуальною та захоплюючою для здобувачів освіти, а й дозволяє створити умови для розвитку творчих здібностей, критичного мислення та мовної компетентності в контексті реальних ситуацій і культурних особливостей. Подорож є темою, яка дає змогу студентам побачити мову не лише як набір абстрактних правил і формул, а і як інструмент комунікації, що використовується в реальному житті. Це допомагає не тільки закріпити лексичний та граматичний матеріал, але й значно покращити практичні навички володіння іноземною мовою через її застосування в різноманітних контекстах.

2.5. Приклади творчих завдань для розвитку комунікативної компетентності обдарованих здобувачів освіти на заняттях з англійської мови за професійним спрямуванням

У сучасному світі, де мова міжнародної комунікації виступає засобом зв'язку між культурами та економіками, вивчення англійської мови за професійним спрямуванням є дуже актуальним. Творчі завдання, які враховують професійні інтереси та амбіції здобувачів освіти можуть значно підвищити ефективність навчального процесу. Вони допомагають студентам не тільки розвивати мовні навички та мовленнєві вміння, але й формувати професійну ідентичність, що є критично важливим у їх подальшому кар'єрному зростанні, оскільки студенти бачать прямий зв'язок між навчанням та їх майбутньою кар'єрою.

Для розвитку творчості обдарованих здобувачів освіти можна запропонувати такі завдання:

- створення резюме;
- розробка дизайну візитної картки;
- рольова гра «Співбесіда з рекрутером».

1) Створення резюме. Процес створення резюме є одним з ключових елементів професійного розвитку студента. Він вимагає не тільки знання англійської мови, але й вміння презентувати себе. Це не просто перелік минулих посад та освіти, але й можливість продемонструвати свої навички та досягнення. Творче резюме може мати елементи дизайну, які відтворюють індивідуальність кандидата, використання ключових слів для SEO-оптимізації та навіть створення відеорезюме, яке дозволяє потенційному роботодавцю краще зрозуміти особистість кандидата. Такі резюме також можуть охоплювати інфографіку, відео або вебсторінки, що робить їх не тільки інформативними, але й привабливими для роботодавців. Створення резюме на заняттях з англійської мови за професійним спрямуванням може мати такі етапи:

- розробка резюме для вигаданої професії або для реальної вакансії;

- додавання нестандартних розділів, таких як «Мої досягнення» або «Як я можу змінити вашу компанію».

Рисунок 1 – Приклади резюме здобувачів освіти

For more detailed guidance and examples, you can refer to resources like Indeed's «Curriculum Vitae (CV) Format (Example Plus Formatting Tips)» or StandOut CV's guide «How to structure a CV 2024 (CV template and guide)». These resources provide in-depth advice on CV writing and formatting to help you create a CV that stands out to employers.

2) Розробка дизайну візитної картки. Візитна картка є не лише засобом передачі контактної інформації, але й важливим елементом професійного іміджу та самопрезентації. Студенти можуть використовувати свої знання

англійської мови для створення текстового контенту візитки, а також навички графічного дизайну для її візуального оформлення. Важливо, щоб дизайн візитної картки був лаконічним, але водночас відтворював професійні якості та особистісні характеристики власника. Розробка дизайну візитної картки на заняттях може передбачати наступні компоненти та етапи:

- створення візитної картки з використанням програми для графічного дизайну;
- включення інформації, яка відтворює професійні навички та особистісні якості.

Рисунок 2 – Приклади візитних карток здобувачів освіти

For more detailed guidance on designing a business card, you can refer to resources like Vistaprint's "How to design a business card: the ultimate guide" or Fiverr's beginner's guide on the topic. These guides provide step-by-step instructions and tips to create a business card that effectively represents your brand and remains memorable to recipients.

3) Рольова гра «Співбесіда з рекрутером». Цей вид творчого завдання є відмінним способом підготуватися до реальних викликів процесу працевлаштування. Студенти мають можливість відпрацювати мовні конструкції, типові для співбесід, навчитися формулювати відповіді на складні питання та розвинути навички невербального спілкування. Такий підхід дозволяє не тільки вдосконалити мовні навички, але й підвищити самовпевненість здобувачів.

Рольова гра «Співбесіда з рекрутером» може містити такі етапи:

- підготовка до співбесіди, розробка питань та відповідей;
- аналіз можливих сценаріїв співбесіди та реакцій на складні

питання.

Сучасні Інтернет-ресурси дають можливість знайти та проаналізувати навчальні відео щодо успішного проходження співбесіди, опрацювати список питань, які можуть ставитися до претендента під час Job Interviews, та відповідей на них, наприклад:

- на посаду вчителя початкової освіти (Primary Teacher) – <https://hk.indeed.com/career-advice/interviewing/primary-teacher-interview>;
- на посаду вчителя дошкільної освіти (Preschool Teacher) – <https://www.indeed.com/career-advice/interviewing/preschool-teacherinterview-question>;
- на посаду графічного дизайнера (Graphic Designer) – <https://www.indeed.com/career-advice/interviewing/graphic-design-interviewquestions>.

Отже, творчі завдання, такі як створення резюме, розробка дизайну візитної картки та рольові ігри, значно підвищують мотивацію студентів та їхню зацікавленість у навчанні, допомагають здобувачам краще зрозуміти важливість вивчення англійської мови у їх професійному розвитку та формувати професійну компетентність, що є важливим для їхнього майбутнього кар'єрного успіху. Слід також зазначити, що творчі завдання такого характеру особливо важливі для здобувачів освіти – вимушених переселенців, які опинилися за кордоном під час воєнного стану. Володіння англійською мовою та наявність професійних навичок можуть значно полегшити їх інтеграцію в нове суспільство та збільшити шанси на успішне працевлаштування.

Нехай ваш творчий шлях приносить
відчуття **ЩАСТЯ** вільного польоту!

